

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci navrhovatele **A. M.**, K. 29, N., proti odpůrci **Městskému úřadu Napajedla**, Masarykovo nám. 89, Napajedla, o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Komárov,

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Komárov konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014 **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Dne 22. 10. 2014 byl zdejšímu soudu doručen návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Komárov, kterou podal navrhovatel, dosavadní starosta této obce. Uvedl, že návrh podává z podnětu předsedy okrskové komise. Důvodem je, že v sobotu 11. 10. 2014 zapisovatelka a členka komise zkusily aktualizovat program, který nemohly zprovoznit. Bez vědomí předsedy volební komise zavolaly otce zapisovatelky, kandidujícího do zastupitelstva, který informoval paní Z., kandidátku, která následně přijela s neoprávněnou osobou, která program nainstalovala. Tato událost nebyla oznámena pověřenému úřadu. Pochybením rovněž bylo, že při sčítání a zapisování výsledků voleb došlo k výměně zapisovatelky, výsledky zapisovala členka komise, která byla delegována volební stranou. Dále došlo k tomu, že při předávání výsledků voleb, dokumentů a hlasovacích lístků v obálkách nebyl volební materiál zapečetěn, k nápravě došlo až po upozornění starosty obce. Tvzení o instalaci programu doložil Protokolem o instalaci programu, ze kterého vyplývá, že program „volby do zastupitelstev obcí, porízení výsledků okrskovými volebními komisemi“ byl instalován dne 11. 10. 2014 v 11,58.

Na výzvu soudu navrhovatel doplnil, že návrh podává jako občan a starosta obce Komárov, přičemž se řídil podněty občanů – voličů a předsedy volební komise. Při přípravě voleb se řídil zákonem č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých

zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“) a harmonogramem zpracovaným pro obecní úřady Zlínským krajem. Konstatoval, že se domnívá, že v důsledku nezodpovědnosti členů volební komise mohlo dojít k ovlivnění výsledků hlasování, a to z důvodu výměny zapisovatelky a členky delegované vítěznou stranou ve volbách.

Krajský soud dále označený návrh zaslal příslušnému volebnímu orgánu, kterým je v tomto případě Městský úřad Napajedla jako pověřený obecní úřad [§6 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí] a současně ho vyzval k vyjádření. Zároveň požádal, ať zajistí vyjádření předsedy a ostatních členů volební komise.

Městský úřad Napajedla ve vyjádření doručeném soudu 24. 10. 2014 sdělil, že nemůže vyhodnotit, zda k instalaci programu došlo ještě v průběhu hlasování. Z vlastní činnosti je mu ale známo, že samotná instalace volebního programu statistického úřadu nemůže ovlivnit výsledek a zápis voleb. Pověřenému úřadu není známo, zda došlo k výměně zapisovatelky a zda jmenovaná zapisovatelka přestala vykonávat svoji funkci. Zapisovatelku jmenuje a odvolává na základě §15 písm. f) zákona o volbách do zastupitelstev obcí starosta obce. V daném případě šlo o M. S., K. 16. K otázce zapečetění volebního materiálu Městský úřad Napajedla uvedl, že okrsková komise zapečetí příslušnou dokumentaci v souladu s §43 odst. 5 volebního zákona a předá ji do úschovy obecnímu úřadu, kterým je Obecní úřad Komárov. Pověřený obecní úřad není zodpovědný za převzetí volebních materiálů. Zapisovatelky i členové okrskových komisí procházejí školením. Školení zajištěné Krajským úřadem ve Zlíně a Českým statistickým úřadem proběhlo dne 22. 9. 2014, členové komisí zde obdrželi jednotné písemné pokyny k předání úplné volební dokumentace.

Dále Městský úřad Napajedla konstatoval, že okrsková volební komise dle §42 odst. 1 volebního zákona vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o průběhu a výsledku hlasování. V tomto zápise se dle §42 odst. 2 písm. g) uvede mimo jiné i stručný obsah stížností. V předmětném zápise žádná stížnost uvedena nebyla, přičemž obsahoval všechny náležitosti, včetně podpisů zapisovatelky i všech členů komise. Pověřenému obecnímu úřadu žádné problémy a nesrovnalosti hlášeny nebyly.

Městský úřad Napajedla zajistil dle požadavku soudu rovněž vyjádření všech členů okrskové volební komise pro volby do zastupitelstva obce Komárov, které svolal na den 24. 10. 2014, kde je seznámil s podaným návrhem. Vyjádření předsedy J. Ř., L. O., J. R., M. S. zaslal soudu nejdříve do datových stránek soudu v kopii, následně poštou v originálech opatřených podpisy. Od M. S., která se seznámení s návrhem osobně nezúčastnila pro nemoc, zaslal pouze kopii jejího vyjádření, která mu byla doručena e-mailem.

K námitce instalace programu uvedla M. S., zapisovatelka, že z oficiálních stránek si stáhla instalaci programu, nepodařilo se jí ho však nainstalovat, dle jejího mínění počítač nebyl připraven. Kontaktovala svého otce, který zná lidi v Komárově, poprosila ho, zda zná někoho, kdo by jí mohl pomoci. Přijel pan M. O., který dělá správce počítače v knihovně. Přivezla ho paní Z., která je jeho sousedkou a která rovněž pracuje v knihovně. Je pravdou, že paní Z. je lídrem volební strany v Komárově. V místnosti s počítačem však nebyla. Pan O. šel k počítači pouze s ní, ihned věděl, kde je chyba, program nainstalovali během chvilky a pan O. odešel. Bezprostředně po instalaci vyjel z tiskárny protokol o instalaci programu.

Ostatní členové komise se k otázce instalace programu vyjádřili obdobně. Nikdo z nich nebyl osobně přítomen u instalace programu, byli informováni o tom, že zapisovatelka oznámila, že jí program nejde nainstalovat a program nainstaloval pan M. O. Předseda komise sdělil, že navrhoval, aby kvůli problému zavolali do Napajedel, věc však vyřešila zapisovatelka, přijel pan O. s paní Z.

K námitce výměny zapisovatelky uvedla zapisovatelka M. S., že byla do této funkce jmenovaná starostou obce. Dne 2. 10. 2014 utrpěla úraz, který však nebyl překážkou práce ve volební komisi. Mohla dělat vše, pouze požádala paní M. S. o zápis do tiskopisu, s čímž souhlasili všichni členové komise. Do programu v počítači již zadávala výsledky sama. Při sčítání hlasů byli přítomni všichni členové komise, vzájemně se kontrolovali.

Rovněž v tomto případě se ostatní členové komise vyjádřili obdobně, shodně uvedli, že při sčítání hlasů byli přítomni všichni členové komise, vše dělali společně. Předseda komise pan Ř. uvedl konkrétně, že sečetli hlasy, zapisovatelka hlásila, komu se udělá čárka na sčítacím pomocném archu, pak totéž zkontroloval on jako předseda komise. Po uzavření volební místnosti zde byli všichni členové komise, nikdo neodešel ani nepřišel.

Z vyjádření členů volební komise k námitce, že k zapečetění volebního materiálu došlo až po upozornění navrhovatele, vyplynulo, že když předseda okrskové volební komise s dalšími členy komise odjel odevzdat volební materiály k pověřenému obecnímu úřadu, ostatní volební materiály zůstaly ve volební místnosti, kde je hlídali paní O. a pan R. Do návratu ostatních členů komise s těmito materiály nikdo nemanipuloval a nikdo cizí sem nepřišel. Dle vyjádření předsedy okrskové volební místnosti chtěli materiály zapečetit po návratu z pověřeného obecního úřadu, nevěděli totiž, zda nedošlo k nějaké chybě. Než po návratu stačili materiály zapečetit, jak měli v plánu, přišel pan starosta Mlýnek a upozornil je, že materiály nejsou zapečetěny. Komise materiály zapečetila, jak měla v plánu, a zapečetěné je předala.

Krajský soud v Brně primárně zkoumal, zda jsou splněny procesní předpoklady pro to, aby mohlo být přistoupeno k meritornímu projednání věci. Tyto předpoklady jsou upraveny vedle zákona o volbách do zastupitelstev obcí i v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (s. ř. s.). Nejprve krajský soud zkoumal ve smyslu § 92 s. ř. s. svou věcnou a místní příslušnost k projednání podaného návrhu. Podle § 7 odst. 1 s. ř. s. je k řízení věcně příslušný krajský soud, nestanoví-li s. ř. s. nebo zvláštní zákon jinak. Jelikož s. ř. s. ani zvláštní zákon (podle § 61 zákona o volbách do zastupitelstev obcí je k řízení příslušný krajský soud) jinak nestanoví, je v dané věci věcně příslušný krajský soud. Místně příslušný je pak podle § 7 odst. 2 s. ř. s. soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, tedy Městský úřad Napajedla jako pověřený obecní úřad podle §6 písm. f) zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Krajský soud v Brně proto dospěl k závěru, že je věcně a místně příslušný k projednání podaného návrhu.

Krajský soud v Brně dále zkoumal včasnost podaného návrhu ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, podle kterého je třeba návrh podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Ve smyslu § 67 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se do běhu lhůty nezapočítává den rozhodný

pro počátek lhůty. Podle § 67 odst. 3 téhož zákona je lhůta určená podle dnů zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hod. Podle § 67 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí nelze lhůty prodloužit a ani prominout jejich zmeškání. Shora uvedená ustanovení o počítání lhůt znamenají speciální právní úpravu, přičemž aplikovatelná nejsou ani ustanovení správního řádu (§ 71 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). K vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí přitom došlo v souladu s ust. § 51 zákona o volbách do zastupitelstev obcí dne 14. 10. 2014 publikací ve Sbírce zákonů pod. č. 217/2014 Sb., lhůta pro podání návrhu začala běžet ode dne následujícího, tedy od 15. 10. 2014 a končí dne 24. 10. 2014. Návrh v předmětné věci byl doručen soudu 22. 10. 2014, tedy ve stanovené lhůtě.

Konečně se krajský soud vyjadřuje k tomu, zda podaný návrh splňuje všechny náležitosti ve smyslu § 37 odst. 3 a § 89 s. ř. s. Podle krajského soudu je zřejmé, čeho a z jakých důvodů se navrhovatel domáhá a ve věci lze meritorně rozhodnout.

Podle § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí platí, že podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva („navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Podle § 60 odst. 3 téhož zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle § 90 odst. 2 s. ř. s. jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena.

Podle § 90 odst. 3 s. ř. s. soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat.

Z výše uvedeného plyne, že návrh na neplatnost voleb či hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Krajský soud je přitom názoru, že tuzemské volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tedy takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb či hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby

konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování. Řízení je tedy založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (čl. 6 Ústavy). Jinými slovy, rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak. Platí přitom vyvrátitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb totiž nemůže být vykládána tak široce, že by v konečném důsledku měla nahrazovat či doplňovat činnost volebních orgánů na základě pouhé spekulativně formulované námitky. Pro podporu těchto závěrů odkazuje krajský soud i na obdobně vyznívající judikaturu (k tomu srov. zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2006, sp. zn. I. ÚS 768/06, nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 5/02, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č.j. Vol 82/2006-51, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č.j. Vol 6/2004-12, jakož i usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č.j. 57 Ca 148/2006).

Z výše uvedeného tedy podle krajského soudu jednoznačně plyne, že řízení ve věcech volebních je determinováno ústavním principem ochrany rozhodnutí vůle většiny voličů, kterýžto může narušit jen taková vada volebního procesu, která by byla schopna způsobit jiný výsledek voleb, přičemž je na navrhovateli, aby toto nejen tvrdil, ale i prokázal.

První námitka navrhovatele se týkala instalace programu „Volby do zastupitelstev obcí, pořízení výsledků okrskovými volebními komisemi“. Z dokladu předloženého navrhovatelem, jehož obsah je v souladu s tím, co uvedli členové okrskové volební komise, je zřejmé, že k instalaci tohoto programu došlo dne 11. 10. 2014 v 11,58 hodin přizvanou osobou, která nebyla členem okrskové volební komise ani jinou oprávněnou osobou.

Z §9, §10, §12 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vyplývá, že na technickém zajišťování a zpracování výsledků voleb se podílí Český statistický úřad, příslušný krajský úřad a pověřený obecní úřad. Postup, kdy v případě problémů s technickým zabezpečením, konkrétně s instalací potřebného programu, byl řešen za pomoci pana M. O., nebyl správný. Dle názoru soudu však nemohl žádným způsobem ovlivnit výsledky voleb, ostatně navrhovatel ani netvrdil, že by v důsledku uvedeného postupu došlo nebo mohlo dojít k ovlivnění výsledků voleb. Bylo prokázáno, že k instalaci programu došlo v době, kdy ještě probíhalo hlasování. Osoba, která instalaci provedla, neměla přístup k hlasovacím lístkům, počítač byl v jiné místnosti, než kde probíhalo hlasování. Pokud se týká tvrzení navrhovatele, že M. O. přivezla paní Z., kandidátka voleb, navrhovatel netvrdil, že by tato osoba nějakým způsobem zasahovala do instalace programu.

Dále navrhovatel namítal, že při sčítání a zapisování výsledků voleb došlo k výměně zapisovatelky a členky komise delegované vítěznou stranou, čímž mohlo dojít k ovlivnění výsledků hlasování.

Soud konstatuje, že nebylo zjištěno, že by došlo k výměně zapisovatele. Zapisovatele jmenuje a odvolává v souladu s §15 zákona o volbách do zastupitelstev obcí starosta obce.

Navrhovatel výměnu zapisovatele spatřoval v tom, že při sčítání a zapisování výsledků nezapisovala údaje zapisovatelka, ale jiná členka okrskové volební komise.

Podle §16 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování okrsková volební komise. Rovněž z §40 uvedeného zákona vyplývá, že okrsková volební komise sčítá hlasy, každý z jejích členů může nahlížet do hlasovacích lístků, správnost sčítání hlasů kontroluje její předseda. Pravidlo, že zápis o průběhu a výsledku hlasování vyhotovuje okrsková volební komise, je stanoveno rovněž v §42 uvedeného zákona.

Zapisovatel volební komise nemá dle zákona o volbách do zastupitelstev obcí v souvislosti se sčítáním hlasů a vyhotovením zápisu o průběhu a výsledku hlasování výslovně stanoveny žádné jiné povinnosti, než ostatní členové okrskové volební komise. Z vyjádření členů okrskové komise jednoznačně vyplynulo, že při sčítání a zapisování výsledků voleb spolupracovali všichni, vzájemně se kontrolovali, na závěr provedl kontrolu předseda komise. Soud konstatuje, že v této souvislosti bylo postupováno v souladu se zákonem a nedošlo k žádnému pochybení.

Na doplnění soud uvádí, že úkoly zapisovatele jsou uvedeny v §17 odst. 6 a v §18 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Jeho povinností je pořizovat zápisy z jednání komise, může předkládat návrhy, řídí losování při určování předsedy a místopředsedy volební komise.

Poslední námitka navrhovatele se týkala zapečetění volebních materiálů před jejich předáním obecnímu úřadu.

Podle §43 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí okrsková volební komise zapečetí druhý stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, odevzdané hlasovací lístky a úřední obálky, výpis ze seznamů, doklad o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování a případný zápis o kontrole provedené pověřeným obecním úřadem nebo krajským úřadem a předá je spolu s ostatní volební dokumentací do úschovy obecního úřadu.

Uvedený zákon přesně nestanovuje okamžik, kdy má okrsková volební komise uvedené materiály zapečetit. Z výčtu dokladů, které mají být zapečetěny, je zřejmé, že k zapečetění může dojít až po předání výsledků hlasování do dalšího zpracování u pověřeného obecního úřadu a případné kontrole ze strany tohoto úřadu. Okrsková volební komise v Komárově zapečetila předmětné doklady po návratu z pověřeného obecního úřadu a zapečetěné je předala do úschovy obecního úřadu. Přítomnost starosty – navrhovatele v době pečetění tento akt nijak nezpochybňuje. Navíc je zcela zřejmé, že otázka zapečetění dokladů nemohla mít žádný vliv na volební výsledky.

Na základě výše uvedeného proto Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že návrh je nedůvodný, a jako takový ho usnesením zamítl (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).

Toto usnesení bude doručováno všem účastníkům řízení vymezeným shora. Současně bude vyvěšeno na úřední desce soudu; právní moci nabývá usnesení dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s.ř.s.).

V Brně dne 30. 10. 2014

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Dana Janků